

עם בשר ומשקין מיבעי ליה – ‘with meat and liquid’ It should have read,

OVERVIEW

The גמרא rejected the answer that when the משנה stated 'עם הבשר שנטמא באב הטומאה', it meant that there was בשר שנטמא בולד הטומאה (and that is how the טומאה attains a more severe level of טומאה), for if that is the case, the משנה should have stated עם בשר ומשקין שנטמאו באב הטומאה. Our תוספות explains why the גמרא did not ask another question on the פשט that there was בשר שנטמא במשקין.

תוספות asks:

ואם תאמר אמאי לא פריך מאי איריא שנטמא באב הטומאה אפילו בראשון¹ ושני נמי² -
 And of you will say;³ why did not the בשר ask; if we are discussing that the (בשר) became טמא by touching the טומאה is attaining a more severe level of שנטמא בולד הטומאה
 why teach us in the משנה that the בשר ומשקין שנטמאו באב הטומאה
 טמא through contact with an אב הטומאה, even if the (בשר) became טמא through contact with a ראשון ושני⁴ there is also the same חידוש.

תוספות proves that this is a valid question:⁵

¹ One of the גזירות of the י"ח דבר (see שבת יג,ב and later in this תוספות) is that any טומאה which is פוסל תרומה (even a משקין) when it touches משקין, the משקה becomes ראשון לטומאה (instead of a שלישי) and whatever food the משקה touches becomes שני לטומאה

² According to the ר"י of the previous דא"כ, who maintain that משקה can be מדאורייתא in בשר שלישי that they allowed the חידוש משנה is teaching a greater מרביעית, there is no question, since the שני מדאורייתא, however according to תוספות proposed question it will only become a שני מדרבנן, since the משקין are a ראשון only (see footnote #1). The question of תוספות is only according to the ר"ת who maintains that שנטמא is only טומאת משקין לטמא אחרים, therefore תוספות asks that the גמרא could have asked why mention שנטמא מדרבנן which is also שנטמא בשני משנה, since the משקה is only מדרבנן: בכאב הטומאה.

³ תוספות perhaps assumes that the s'גמרא question is merely regarding an omission of a word (ומשקין), while תוספות proposed question is on the entire concept, why only בטמא באב הטומאה even נמי בראשון ושני נמי.

4 The *משקין* (bשר) touched (even) *שני לטומאה* (see footnote # 1), and nevertheless they burnt it together with a *שלישי*, even though the *בשר שלישי* will now become a *שני* through contact with this *משקה*. This question of *תוספות* cannot follow the last answer in the previous *דאכא* that the *בשר* became a *שלישי* through *משקין* and the *משנה* was before the *גזירות י"ח דבר* (for the question of *תוספות* is based on the *דבר י"ח דבר* that *גזירת י"ח דבר* is asking according to the previous answer there that the *בשר* became a *שלישי* through the *עצים ולבונה*, so our *משנה* can be discussing after the *גזירות י"ח דבר*).

⁵ The intent of the משנה is to teach us that once an item was טמא we are not concerned to be מטמא it with a more severe level of טומאה. Seemingly even if we maintain that ראשון become משקין (even from a שני), nevertheless משקין which became a ראשון through contact with an אב הטומאה will be 'more' טמא than משקין which are a ראשון. Therefore it would seem that the משנה wants to tell us the greater חידוש that they burnt the שלישי even with a מדרבנן. What therefore is תוספות question that the משנה should state that you can burn שלישי even with a דרבנן?! Therefore תוספות proves that it is a valid question since the גמרא later asks this very same question on ר"ע. See אור חדש.

כדפריך לקמן⁶ על רבי עקיבא -

As the גמרא asks later on ר"ע this very same question.

answers: תוספות

ויש לומר משום דרבי חנינא קאמר מימיהם של כהנים משמע שמעולם כך הוא⁷ -

And one can say; since ר"ה said; 'from the days of the כהנים', this indicates that it was always so; that they burnt the שלישי with the ראשון -

אף קודם י"ח דבר דגזרו דכל הפוסל התרומה מטמא משקין להיות תחלה -

Even before the גזירות of the י"ח דבר, where the רבנן decreed that whatever disqualifies is תרומה to become a ראשון, so in the earlier days it could not be discussing that the (בשר) became טמא through a שני, since the משקה would be a שלישי.

proves that תחילה וכו' מטמא משקין להיות תחילה is one of the דבר י"ח דבר

דבפרק קמא דשבת (דף יד, ב ושם) מוקי האוכלין והכלים שנטמאו במשקין⁸ -

For in the first פרק of מסכת שבת the גמרא establishes the case of י"ח דבר regarding food and utensils that became טמא through משקין, that the term משקין means -

במשקין הבאים מחמת ידיים⁹ -

which become טמא because they came in contact with hands which were not washed, those משקין are מדרבנן

concludes his proof by responding to an anticipated difficulty:¹⁰

ולפי שגזרו דידיהם פוסלין התרומה עושין המשקין שנגעו בהן¹¹ תחלה:

And since the חכמים were גזור that ידיהם are פוסל תרומה, therefore the ידיהם make

⁶ See on the 'עמוד ב'. The גמרא proves that ר"ע maintains that משקין can be מדאורייתא, for if it is only מדרבנן, why was it necessary for ר"ע to state that they burnt שמן פסול with a lamp that was הטומאה (and becomes an ראשון), even if the lamp was a ראשון or a שני the שמן פסול will become a ראשון and be מטמא אחרים since כל הפוסל את התרומה מטמא משקין להיות ראשון. In both cases it is מטמא only מדרבנן.

⁷ See 'Thinking it over'.

⁸ The גמרא there mentions that שנטמאו במשקין and אוכלין וכלים are part of the י"ח דבר. The גמרא explains regarding אוכלין (ראשון) will be מטמא אחרים (which became a ראשון) משקין, for those משקין שנטמאו בשרץ, משקין שנטמאו במשקין, but rather it is ידיהם מחמת ידיהם, אוכלין מדאורייתא מטמא. There is a similar discussion there concerning כלים.

⁹ The חכמים were גזור (in the י"ח דבר) that generally ידיהם which were not washed with ידיהם (have a דין of a שני, and) are פוסל תרומה. If משקין touched ידיהם, the משקין are מדרבנן.

¹⁰ Why was it necessary to make an additional גזירה (from the י"ח דבר) that ידיהם are פוסל תרומה, since there was a גזירה (from the י"ח דבר) that ידיהם are פוסל תרומה, we therefore know that if משקין touched ידיהם (which are פוסל) (including ידיהם) the משקין will be מטמא אחרים (since מטמא אוכלין). (כל הפוסל את התרומה מטמא משקין להיות ראשון).

¹¹ This means that the גזירה of אוכלין שנטמאו במשקין is identical with the גזירה of ידיהם. First the חכמים were גזור that ידיהם are פוסל תרומה and then they were גזור that ידיהם are פוסל תרומה (including ידיהם) (as a שני). מטמא משקין להיות תחילה, so we have the result that (מחמת ידיהם) (as a שני) become טמא.

ראשון which they touch into a משקין the.

SUMMARY

The rule of כל הפוסל את התרומה מטמא משקין להיות תחלה was instituted when they were מימיהם של כהנים וכו' that ר"ח סגן הכהנים refers (also) to a time which preceded the גזירות י"ח דבר therefore he could not say במשקין ומשקין שנטמאו בשני.

THINKING IT OVER

It appears from תוספות that the reason the משנה is discussing י"ח דבר is because רחס"ה said מימיהם של כהנים, which indicates it was always their custom (even before דבר י"ח דבר).¹² However, ר"ע in the משנה also states מימיהם של כהנים (which would also indicate [even] before דבר י"ח דבר), but nevertheless the גמרא asks¹³ on ר"ע that (י"ח דבר)!¹⁴ (which is valid only after the ראשון ושני נמי)

¹² See footnote # 7. However, it is not necessary to say that רחס"ה lived before the דבר י"ח דבר.

¹³ See footnote # 6.

¹⁴ See מהרש"א (הארוך), מהר"ם וכו'.